

Den Danske Kvalitetsmodel på det sociale område i Randers Kommune

---

Fælles kommunale retningslinjer for standard 1.3 individuelle planer

Den Danske Kvalitetsmodel på det sociale område

Dansk kvalitetsmodel på det sociale område udfoldes i et samarbejde mellem Danske Regioner og en række kommuner, herunder Randers. Arbejdet med at udvikle en kvalitetsmodel indeholdende fælles vedtagne standarder på socialområdet blev iværksat i 2007. I Kvalitetsmodellen er der indtil nu udviklet seks standarder for den sociale indsats på tilbuddene. Standarderne dækker såvel ydelsesspecifikke som organisatoriske emner. Inden for det ydelsesspecifikke område er der standarder for *kommunikation, brugerinddragelse og individuelle planer*. Inden for det organisatoriske område er der standarder for *ledelse, arbejdsmiljø og kompetenceudvikling*.

De bærende værende værdier for Randers Kommunes deltagelse i arbejdet med kvalitetsmodellen er følgende:

Kvalitetsmodellen skal overordnet danne ramme for faglig udvikling og læring på tilbuddene, herunder skabe et fagligt flagskib og skabe stolthed ved:

- En kvalificering af den pædagogiske praksis
- En synliggørelse af fagligheden på tilbuddene
- Brug af metoder der italesætter den pædagogiske praksis
- En øget bevidsthed om egen praksis

Tilvejebringe god ledelsesfunktion ved:

- En systematisk dokumentation af det sociale arbejde
- En systematisk dokumentation af undervisning.

Forbedre pårørendearbejdet ved:

- Øget gennemskuelighed i forhold til det tilbud, der gives en borger
- At give pårørende en tryghed og synlighed i det arbejde, der udføres med deres pårørende.

Med udgangspunkt i de seks kvalitetsstandarder for det sociale arbejde har Randers Kommune udarbejdet fælles retningslinjer for arbejdet med standarderne på tilbuddene. Efterfølgende skal det enkelte tilbud udarbejde tilføjelser til retningslinjerne, således disse tilpasses forholdene det pågældende sted.

Skematisk ser processen således ud:

Standarder

- Tre ydelsesspecifikke standarder og tre organisatoriske standarder

Fælles kommunale retningslinjer:

- Fælles kommunalt retningslinjer, der er gældende for alle tilbud i Randers Kommune, der deltager i Kvalitetsmodellen

Lokale tilføjelser

- Lokale tilføjelser, hvor det enkelte tilbud tilpasser retningslinjerne til den specifikke målgruppe og den sociale indsats hertil

Dette dokument udgør de fælles kommunale retningslinjer for kvalitetsmodellens standard for individuelle planer.

Fælles kommunale retningslinjer for standard 1.3 Individuelle planer

Dokumentoversigt

<p>Dokumenttype: Fælles kommunale retningslinjer</p>	<p>Titel Retningslinjer for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan det sikres, at de enkeltes ønsker, mål og behov indgår i de individuelle planer • At arbejdet med at formulere mål og delmål og omsætte disse i konkrete aftaler om indsatser foregår i et samarbejde mellem relevante parter • Løbende evaluering og eventuel revidering af de individuelle planer 	
<p>Anvendelsesområde: Bofællesskaber, bostøtte, boformer, dagbeskæftigelse og undervisningsinstitutioner indenfor børn og voksne i handicapafdelingen i Randers kommune. Botilbud og støttecentre indenfor psykiatridelingen i Randers kommune.</p>	<p>Standard: 1.3 Individuelle planer Den enkeltes inddragelse i beslutninger vedrørende eget liv skal sikres. Planerne er et aktivt redskab i den sociale og undervisningsmæssige indsats</p>	<p>Gældende fra: 1. april 2011</p>
<p>Målgruppe: Alle medarbejder samt ledelse, der arbejder på tilbud, der medvirker i Kvalitetsmodellen i Randers Kommune</p>	<p>Udarbejdet af: Dokumentet er udarbejdet i et samarbejde mellem ressourcpersonerne og koordinationsgruppen</p>	<p>Revision senest: I forlængelse af kvalitetsmodellen s eksterne evalueringer vil der blive taget stilling til revision af dokumentet</p>
<p>Godkendt af: Dokumentet er godkendt af styregruppen</p>		<p>Revisionsansvarlig: Styregruppen for kvalitetsmodellen på det sociale område i Randers Kommune</p>

Indledning

I disse år er der på alle områder øget fokus på kvalitetssikring af den sociale indsats. Således er der også på psykiatri- og handicapområdet forøget interesse for individuelle planer, samt de mere formelle handleplaner (efter Lov om social service § 141 og Ungdomsvejledningens uddannelsesplan jf. Lov nummer 564 og Lov nummer 592 om kompenserende specialundervisning).

Forpligtelsen til at lave handleplaner er klar - lovgrundlaget findes flere steder. Retssikkerhedslovens § 4 og § 10 udstikker reglerne for inddragelse af borgeren og for myndighedernes forpligtelse til at sørge for, at sager er tilstrækkeligt belyst som led i at træffe afgørelser.

Lov nummer 564 om STU ligger til grund for de individuelle planer, der udarbejdes på uddannelsesinstitutioner.

Serviceovens § 141 skal sikre, at borgeren får tilbud om, at der bliver udarbejdet en handleplan, når der er sket en visitation i overensstemmelse med andre §§ i loven. Heri ligger altså en forpligtelse i forhold til borgere i tilbud, hvortil der er visitation. Borgere, som er brugere af tilbud uden visitation (klub, væresteder m.v.) har også ret til en handleplan, hvis de ønsker det.

Serviceovens § 141 handleplan lægger til grund for de individuelle planer, der udarbejdes på tilbuddene, og beskriver således de overordnede rammer for støtte til den enkelte borger.

Formål

Den individuelle plan er et vigtigt redskab i indsatsen for borgere, der bor på/benyttede kommunale tilbud. Individuelle planer skal være med til at sikre en struktureret, koordineret, støttende og udviklende indsats. Planerne medvirker samtidig til at øge den faglige opmærksomhed omkring, hvad der virker. Efter afdækning af ønsker og behov skal planerne indeholde mål og delmål, observationer, metoder, handlinger samt evaluering. Planerne er samtidig med til at dokumentere indsatsen og at den ydelse, der er bestilt, bliver givet. Borgeren skal være ind-

draget i udarbejdelsen af sin individuelle plan på alle niveauer, således at forventningerne afstemmes gensidigt.

Kvalitetsmodellens standard for individuelle planer har til formål at understøtte, at planen udgør et aktivt redskab i den sociale og uddannelsesmæssige indsats. Det præciseres derfor hvilke områder, der kan medvirke til dette:

- Inddragelse af borgerens ønsker, mål og behov
- At formulering af mål og delmål, og omsætning af disse i konkrete aftaler om indsatser, foregår i samarbejde mellem relevante parter
- Løbende evaluering og revidering af de individuelle planer
- At afdækningen er med til at fremme inklusion i samfundet generelt og dermed undgå stigmatisering.

Fremgangsmåden

De fælles kommunale retningslinjer for individuelle planer fremgår i det følgende. Som led i arbejdet med kvalitetsmodellen fremsættes følgende krav:

På de enkelte tilbud udarbejdes der lokale tilføjelser for arbejdet med kvalitetsmodellens standard for individuelle planer. Tilføjelserne skal beskrive den generelle fremgangsmåde for arbejdet med standarden og leve op til de fælles kommunale retningslinjer. Det skal fremgå hvordan arbejdet udføres, hvem der er ansvarlig for arbejdets udførelse og hvornår arbejdet finder sted.

Retningslinjer for inddragelse af de enkeltes ønsker, mål og behov i de individuelle planer

Vedrørende samarbejde/dialog med borgerne:

- De individuelle planer udarbejdes i samarbejde med borgerne ud fra de forudsætninger, borgerne har
- Hvis borgerne ikke har forudsætningerne for at tage stilling og indgå i samarbejdet kan pårørende, værge eller andre efter samtykke repræsentere borgeren
- Der skal tages hensyn til den enkeltes selvbestemmelsesret

- Kontaktpersonen udarbejder udkast til den individuelle plan. Udkastet drøftes på personale møde eller et tilsvarende forum inden selve handleplansmødet
- Medarbejderens observationer inddrages i samarbejdet omkring målsætninger
- Hvis en borger ikke ønsker at medvirke til udarbejdelse af den individuelle plan, skal den alligevel udarbejdes og anvendes som plan for arbejdet med den enkelte. Der skal løbende arbejdes hen imod, at det bliver muligt, at inddrage borgeren
- Borgerens ønsker og behov dokumenteres uanset muligheder for gennemførelse af ønskerne og fagpersonerne skal fagligt begrunde, hvorfor det ikke kan lade sig gøre. Det skal kunne læses ud af den individuelle plan
- Ethiske og moralske dilemmaer anerkendes, beskrives og synliggøres i den individuelle plan

Vedrørende indhentning af relevante oplysninger ved indflytning/indskrivning

- I forbindelse med borgernes indflytning/indskrivning skal der indhentes relevante oplysninger. Med samtykke fra borgeren, værgeren eller forældremyndighedsindehaveren kan oplysningerne indhentes fra tidligere og nuværende relevante samarbejdspartnere.

Vedrørende faglige metoder, tilgange og redskaber

- Faglige metoder og tilgange til at inddrage borgernes ønsker, mål og behov skal fremgå af den individuelle handleplan
- Som eksempel kan nævnes den anerkendende tilgang, recoveryorienteret tilgang, tæt relationsarbejde, brug af IKT, medielære osv.
- IT-dokumentationsredskabet "Bostedssystemet" anvendes på området. Det indeholder store muligheder i forhold til handleplansarbejde

Retningslinjer for at formulering af mål og delmål, og omsætning af disse i konkrete aftaler om indsatser, foregår i samarbejde mellem relevante parter

- Borgerne inddrages i arbejdet med formu-

lering af mål og delmål i deres individuelle planer og der tages hensyn til individuelle forudsætninger

- I forhold til undervisningsdelen er borgeren underlagt undervisningsplaner
- Skoleområdet tager udgangspunkt i UU uddannelsesplan
- I omsætning af mål og delmål kan andre fagpersoner inddrages
- Ved inddragelse af andre fagpersoner dokumenteres hvem det er og begrundelse for inddragelsen. Relevante parter kan være kontaktpersonen, pårørende, forældremyndighedsindehaver, værge eller øvrigt netværk
- Der skal udarbejdes en skriftlig procedure for fordeling af opgaverne i forbindelse med mødeafviklingen ved inddragelse af øvrige fagpersoner vedr. den individuelle plan
- Én gang årligt afholdes der møde med handlekommunen, for at sikre, at informationsniveauet omkring aktuelle ydelser i den individuelle plan er i orden

Retningslinjer for løbende evaluering og eventuel revidering af de individuelle planer

For at sikre at den individuelle plan bliver et aktivt redskab i indsatsen for borgeren på tilbuddet, skal der fastsættes tidsfrister for arbejdet med planen. Tidsfristerne skal leve op til følgende:

- Indenfor den 1. måned efter indskrivning påbegyndes udarbejdelse af individuelle planer. Den individuelle plan skal foreligge ved først kommende handpeplansmøde
- Det skal beskrives i de lokale tilføjelser, hvordan den løbende evaluering og revidering af borgernes individuelle planer foregår
- De individuelle planer skal mindst én gang årligt evalueres i sin helhed og revideres. Også her skal arbejdet foregå med inddragelse af relevante parter.
- Gennem evaluering undersøges om planen, mål og delmål er fulgt

Ansvarlig

Lederen har det overordnede ansvar for tilbuddets arbejde med kvalitetsmodellens standard

for individuelle planer. Lederen inddrager den øvrige ledelse og medarbejdere i arbejdet.

Dokumentation

Lederen har ansvaret i forhold til, at der foreligger dokumentation for, at der arbejdes i overensstemmelse med kravene i kvalitetsmodellens standard for individuelle planer. Som dokumentationsredskab anvendes Bostedssystemet.

Referencer

Bruger- og pårørendepolitik. Se randers.dk
Omsorgspligt § 82
SEL Handleplaner § 141 (psykiatri og handicap vejledning)
Pædagogiske handleplaner "Kaboga"
Bostøtteskemaer
Psykiatriportalen
Lov nummer 564 om STU
Lov nummer 592 om specialundervisning for voksne

Definitioner af begreber

Individuel plan

Den individuelle plan må ikke forveksles med den kommunale handleplan. Det fremgår af lov om social service §§ 140 og 141, at kommunen skal tilbyde at udarbejde en handleplan for støtte til den enkelte borger, der har behov for det. Den kommunale handleplan er et redskab til at tydeliggøre og sikre koordineringen af indsatsen til gavn for den enkelte borger. Handleplanen vil efter aftale med borgeren kunne videregives til en boform eller et aktivitetstilbud, der udmønter indsatsen og er leverandør af serviceydelsen.

På kommunens tilbud skal der udarbejdes en individuel plan for den enkelte borger. Den individuelle plan skal tage afsæt i den kommunale handleplan, men kan aldrig erstatte en kommunal handleplan efter servicelovens §§ 140 og 141. På undervisningsområdet tages der udgangspunkt i UU's uddannelsesplan efter Lov nummer 564. Hvor den kommunale handleplan skal angive de overordnede rammer for støtte til den enkelte borger, beskriver den individuelle plan, hvordan det konkrete tilbud

yder støtte til borgeren. Den individuelle plan beskriver dermed, hvordan de overordnede målsætninger i den kommunale handleplan udmøntes i indsatsen.

Borgere

Der anvendes mange forskellige betegnelser for de mennesker, der benytter sig af Randers Kommunes tilbud: Borger, bruger klient, unge, ældre, beboer, elever, studerende. I dette dokument anvendes betegnelsen "borgeren".

Tilbud

Bofællesskaber, bostøtte, boformer, dagbeskæftigelse og undervisningsinstitutioner indenfor børn og voksne i handicapafdelingen i Randers kommune. Botilbud og støttecentre indenfor psykiatrafdelingen i Randers kommune.

Standarder

En standard er et mål for kvalitet med konkrete krav og anvisninger, som lægges til grund for evaluering. Der er i Dansk kvalitetsmodel på det sociale område blevet udarbejdet 6 fælles nationale standarder, som er generiske, hvilket betyder at de gælder alle regionale og kommunale boformer/institutioner uanset målgruppe. De generiske standarder sikrer en ensartethed i det faglige niveau på tværs af målgrupper og ydelser. Det er udarbejdet tre ydelsesspecifikke standarder for henholdsvis kommunikation, brugerinddragelse og individuelle planer og tre organisatoriske standarder for henholdsvis kompetenceudvikling, arbejdsmiljø og ledelse.

Retningsgivende dokumenter

I standarden stilles der krav om, at der udarbejdes retningsgivende dokumenter. Dette er en samlet betegnelse for de forskellige typer af beskrivelser af arbejdsgange med videre, der giver retning og udstikker anvisninger for det daglige arbejde på tilbuddene. Retningsgivende dokumenter kan således bestå af vejledninger, procedurer, retningslinjer og instrukser, der er udarbejdet på fælles kommunalt eller lokalt niveau.

De fælles retningslinjer til hver af de seks standarder skal på det enkelte tilbud danne baggrund for udarbejdelse af lokale instrukser/tilfø-

---

jelser, der er specifikt tilpasset målgruppen og indsatsen på det pågældende sted.

